UN TRANDAFIR PENTRU ECLEZIAST

A ROSE FOR ECCLESIASTES

de Roger Zelazny

Traducerea   Dan-Mihai Pavelescu

I.

În dimineaţa în care am fost acceptat, mă ocupam cu traducerea în marţiană a unuia dintre madrigalurile mele. Intercomul a bîzîit scurt, iar eu am zvîrlit creionul cît colo, şi am apăsat comutatorul.

- Domnule Ge, răsună vocea de contraalto a lui Marton, bătrînul mi-a spus să-l găsesc pe „*îngîmfatul ăla de versificator*” şi să-l trimit la el. Deoarece nu există decît un singur şi blestemat de poet...

- Nu lăsa ambiţia să te copleşească, am rostit eu şi am închis.

Deci, în sfîrşit, marţienii se deciseseră! Am scuturat vreun centimetru de scrum şi am fras primul fum de cînd aprinsesem ţigara. O aşteptare de o lună încerca acum să răbufnească, dar nu reuşea. Îmi era teamă să parcurg cei cincisprezece metri şi să-i aud pe Emory rostind cuvintele pe care ştiam deja că le va rosti; şi teama năvăli pe primul plan, împingînd la o parte cealaltă senzaţie.

M-am străduit să termin o strofă, înainte de a mă ridica.

Am ajuns lîngă uşa lui Emory într-o clipă. Am ciocănit de două ori, iar el mi-a deschis, mormăind:

- Intră.

- M-aţi chemat?

M-am aşezat iute, ca să-l scutesc de neplăcerea de a-mi oferi un scaun.

- Repede ai mai ajuns... Ai fugit?

I-am ascultat nemulţumit tonul patern.

Dincolo de ochii tulburi, pistruii mici, părul rar şi nasul irlandez, vocea era cu cîţiva decibeli mai tare decît a oricărei alte persoane.

Hamlet către Claudius:

- Lucram...

- Ha! ha! pufni ei. Termină cu chestia asta! Deocamdată nimeni n-a văzut ce faci de atîta timp.

Am ridicat din umeri şi am dat să mă scol.

- Dacă de asta am fost chemat...

- Stai jos!

Se ridică; ocoli biroul şi se opri lîngă mine privindu-mă de sus. Un truc care nu mă mai impresionează.

- Fără discuţie, eşti cel mai al dracului ţicnit cu care am

lucrat vreodată! izbucni el ca un taur. De ce naiba nu-mi faci şi mie o plăcere, comportîndu-te ca toţi oamenii? Sînt gata să recunosc că eşti deştept, poate chiar genial, dar... ce dracu!

Dădu din mînă a lehamite şi reveni la locul lui.

- Betty le-a cerut, în sfîrşit, aprobarea, continuă el. Îşi revenise la tonul normal. O să te primească după-amiază. După prînz, ia un jeep şi du-te acolo.

- Bine, am spus.

- Asta-i tot.

Am încuviinţat şi m-am ridicat în picioare. Eram deja cu mîna pe clanţă, cînd a rostit:

- Nu trebuie să-ţi mai amintesc cît este de important. Nu-i trata aşa cum obişnuieşti cu noi.

Am tras uşa după mine.

* * *

Nu mai ţin minte ce am mîncat la prînz. Eram nervos, totuşi, instinctiv, ştiam că n-am voie să ratez. Editorii mei din Boston aşteptau nişte bucolice marţiene, sau cel puţin o chestie gen Saint-Exupery despre zborul spaţial. Asociaţia Oamenilor de Ştiinţă dorea un raport complet asupra Creşterii şi Decăderii Imperiului Marţian.

Aveau să fie mulţumiţi. Ştiam.

Asta-i motivul pentru care toţi sînt geloşi, motivul pentru care mă urăsc. Totdeauna izbutesc, şi o fac mai bine decît oricare altul.

Am hăpăit ultimele îmbucături şi am întins-o spre garaje. Am luat un jeep şi am pornit spre Tirellieni.

În jurul maşinii se învîrteau limbi de nisip pe bază de oxid de fier. Zburau peste acoperişul decapotat, trecîndu-mi prin fular şi izbind ochelarii de protecţie.

Legănîndu-se şi zvîcnind ca măgăruşul pe care-l călărisem odată în Himalaia, jeepul continua să mă izbească în fundul pantalonilor. Munţii Triellieni ţopăiau înaintea mea, apropiindu-se sub unghiuri dintre cele mai curioase.

Mă căţăram pe o colină şi am schimbat vitezele cu un scrîşnet înspăimîntător. Nu semăna cu Gobi şi nici cu Marele Deşert de Sud-Vest. Era peste tot roşu... totul era mort, nici măcar un cactus.

Am ajuns în vîrful pantei, însă ridicasem prea mult praf

pentru a vedea înainte. Oricum, era lipsit de importanţă, capul îmi era doldora de hărţi. Am cotit la stînga şi am început să cobor, tuşind într-una. Un vînt din lateral şi terenul solid spulberară norii de nisip. Mă simţeam ca Ulise în Malebolge, cu mîna pe un discurs în terţine şi căutîndu-l din priviri pe Dante.

Am zărit pagoda din stîncă şi am ştiut că ajunsesem.

Cînd am oprit şi am sărit jos, Betty a fluturat din mînă.

- Bună, am făcut, scoţîndu-mi fularul şi scuturînd vreun kilogram de nisip. Ia zi, unde merg şi pe cine întîlnesc?

Îşi permise un chicotit mic, mai mult datorită „Ia zi”-ului cu care îmi începeam frazele, apoi a început să povestească. (Este o lingvistă de talie, aşa încît orice cuvinţel din argou o face să tresară.)

Apreciam stilul înflorit dar la obiect: informaţional şi alte chestii de astea. Avusesem parte de destule serate ca să-mi ajungă pentru tot restul vieţii, i-am privit ochii căprui şi dinţii perfecţi, părul blond întunecat, tuns scurt (detest blondele!) şi am decis că mă iubea în secret.

- Domnule Gallinger, Matriarha vă aşteaptă înăuntru pentru a-i fi prezentat. A consimţit să deschidă biblioteca Templului pentru studiile dumneavoastră.

Se opri ca să-şi potrivească părul şi se foi pe loc. Se simţea nervoasă sub privirea mea?

- Sînt documente religioase şi în acelaşi timp istorice, urmă ea, un fel de Mahabharata. Ar dori ca, atunci cînd le folosiţi, să îndepliniţi anumite ritualuri, cum ar fi repetarea cuvintelor sacre, atunci cînd întoarceţi pagina... o să vă înveţe ea.

Am încuviinţat din cap de mai multe ori.

- Bine, să-i dăm drumul.

- Ah, încă ceva. Nu uitaţi cele Unsprezece Forme de Politeţe şi Grade ale lor. Pentru ei sînt lucruri foarte serioase, şi... nu intraţi în discuţii asupra egalităţii sexelor...

- Le cunosc tabuurile, am intervenit. Nu-ţi face griii. Ai uitat că am trăit în Orient?

Îşi plecă ochii şi mă prinse de mînă. Mi-am desprins-o.

- Ar fi mai bine dacă aş intra înaintea ta.

Mi-am înghiţit comentariile şi am urmat-o ca Samson în Gaza.

Înăuntru, cele mai ascunse gînduri ale mele au căpătat o

corespondenţă ciudată. Locuinţa Matriarhei era o versiune, ceva mai abstractă, a felului cum îmi închipuiam corturile seminţiilor lui Israel. Spun „abstract” pentru că, de fapt, era o frescă pe cărămidă, reprezentînd interiorul unui cort, cu imaginile unor piei de animale ce păreau cicatrici albastru-oţelii lăsate pe pereţi de cuţitaşul pictorului.

Matriarha, M’Cwyie, era scundă căruntă, în jur de cincizeci de ani şi îmbrăcată ca o ţigancă. În curcubeul ei de fuste voluminoase părea o bilă de popice aşezată pe o pernă colorată.

Îmi acceptă reverenţele, privindu-mă cu aerul cu care un uliu se uită la un şoarece. Pleoapele ochilor negri săriră, însă brusc, atunci cînd îmi auzi accentul perfect. Magnetofonul adus de Betty la toate întrevederile îşi avea partea leului în chestia asta, şi în plus cunoaşteam pe dinafară rapoartele lingvistice ale primelor două expediţii. Cînd e vorba de prins accente, sînt un tip dat dracului.

- Tu eşti poetul?

- Da, am răspuns.

- Vrei, te rog, să reciţi un poem?

- Sînt dezolat, însă numai o traducere perfectă ar sluji atît limbii dumneavoastră cît şi poeziei mele, şi încă nu vă cunosc bine graiul.

- Da?

- Pentru plăcerea mea şi ca un exerciţiu de gramatică, am făcut însă asemenea traduceri, am continuat. Aş fi onorat să vă aduc cîteva, cînd voi mai veni.

- Da. Aşa să faci.

Unu-zero pentru mine!

Se întoarse către Betty:

- Poţi pleca.

Betty murmură formalităţile de plecare, îmi aruncă o privire ciudată şi ieşi. Părea că se aştepta să rămînă şi să mă „ajute”. Ca toată lumea, voia şi ea o bucăţică de glorie. Eu eram însă Schliemannul acestei Troi, iar pe raportul Asociaţiei avea să fie un singur nume!

M’Cwyie se ridică şi am observat că era realmente scundă. Eu am aproape doi metri şi parcă sînt un plop toamna: subţire, roşcat în vîrf şi deasupra tuturor.

- Documentele noastre sînt foarte, foarte vechi, începu

ea. Betty spune că pentru vîrsta lor voi folosiţi cuvintul „milenii”.

Am încuviinţat din cap.

- Sînt nerăbdător să le văd.

- Nu se află aici. Va trebui să mergem în Templu; nu pot fi scoase de acolo.

Am devenit pedant.

- Aveţi vreo obiecţie în a le copia?

- Nu. Îmi dau seama că le respecţi, altfel nu le-ai dori atît de mult.

- Excelent.

Părea amuzată. Am întrebat-o din ce cauză.

- Pentru un străin. Limba Nobilă s-ar jutea să nu fie prea uşoară.

Brusc, am înţeles.

Nici una dintre expediţiile anterioare nu ajunsese atît de departe. Nu avusesem de unde să ştiu că existau două limbi, de fapt o chestie de un clasicism banal. Le ştiam prakrita, acum trebuia să le învăţ sanscrita.

- Mama dracului!

- Pardon?

- Este intraductibil, M’Cwyie. Puneţi-vă în situaţia de a trebui să învăţaţi Limba Nobilă în grabă şi veţi înţelege reacţia.

Parea din nou amuzată şi-mi spuse să-mi scot pantofii.

Mă conduse printr-un iatac...

...într-o explozie de strălucire bizantină!

Nici un pămîntean nu mai călcase în această cameră, altfel aş fi aflat. Carter, lingvistul primei expediţii, cu ajutorul unei doctoriţe, Mary Allen, învăţase doar gramatica şi vocabularul pe care le ştiam şi eu.

Habar n-aveam că există aşa ceva. Însetat, îmi rostogoleam ochii pretutindeni. Înapoia decorului se găsea o estetică extrem de rafinată. Trebuia să ne reconsiderăm aprecierile asupra culturii marţiene. Pe de o parte tavanul boltit şi cu nişe, pe de alta coloanele laterale cu caneluri inverse, apoi... Dumnezeule! încăperea era imensă. Uriaşă. Din exteriorul neîngrijit n-ai fi bănuit niciodată existenţa unei asemenea capodopere.

M-am aplecat să cercetez filigranul aurit de pe o măsuţă ceremonială. M’Cwyie părea niţel infatuată de zelul meu, dar detestam să fac pe durul cu ea.

Măsuţa era încărcată cu cărţi.

Cu vîrful piciorului, am urmărit un mozaic de pe duşumea.

- Întreg oraşul vostru se află în această clădire?

- Da, intră adînc în munte.

- Înţeleg, am zis, neînţelegînd nimic.

Deocamdată nu-i puteam cere să vizităm totul.

Se apropie de un taburet, lîngă măsuţă.

- Să începem prietenia cu Limba Nobilă?

Încercam să fotografiez sala cu ochii, ştiind că mai devreme sau mai tîrziu, o să vin cu o cameră de luat vederi. Cu greutate mi-am desprins privirea de pe o statuetă şi am încuviinţat.

- Da, să facem prezentările.

Am luat loc.

În următoarele trei săptămîni, de cîte ori încercam să adorm, sub pleoape îmi apăreau gîndăceii literelor. Cerul era un lac de turcoaz liniştit pe care, cînd îmi aruncam privirea, apăreau caligrafii ondulate. În timp ce lucram, beam kilograme de cafea, iar în pauze îi trăgeam cu coctailuri din bezendrina şi şampanie.

M’Cwyie mă dăscălea cîte două ore în fiecare dimineaţă şi, ocazional, alte două seara. Din momentul în care am avut destule date ca să mă descurc singur, adăugam cîte pasisprezece ore zilnic, pe cont propriu.

Iar noaptea, coboram scara timpului pînă la treptele cele mai de jos.

Aveam din nou şase ani, învăţînd ebraica, greaca, latina şi aramaica. Aveam zece ani şi trăgeam cu ochiul prin Iliada. Cînd tăticul nu împrăştia focul gheenei şi dragostea de aproape, mă învăţa să înţeleg Cuvîntul din original.

Doamne! Erau atîtea originale şi atîtea cuvinte! Cînd aveam doisprezece ani, am început să sesizez micile diferenţe între ceea ce predica el şi ce citeam eu.

Vigoarea replicii lui n-a mai lăsat loc de dezbatere. Era mai rău decît dacă m-ar fi bătut. Mi-am ţinut gura şi am învăţat să preţuiesc poezia Vechiului Testament.

„Doamne, iartă-mă! Tăticule... domnule... iartă-mă! Nu-i aşa! Nu-i aşa!”

Cînd băiatul a absolvit colegiul cu premii la franceză, germană, spaniolă şi latină, tata Gallinger i-a spus fiului său de

paisprezece ani şi unu nouăzeci slab ca o sperietoare, că i-ar place să intre în rîndul clericilor. Îmi amintesc răspunsul evaziv al băiatului:

- Domnule, a zis el, mi-ar place să studiez pe cont propriu vreun an şi după aceea să urmez nişte cursuri pregătitoare de teologie la vreo universitare mai liberală. Cred că sînt prea tînăr ca să intru direct la seminar.

Vocea Domnului:

- Ai darul limbilor fiule. Poţi predica Biblia în orice ţara din Babel. Eşti născut să fii misionar. Spui că eşti tînar, dar timpul şuieră pe lîngă tine ca vîntul. Începe devreme şi vei adăuga vieţii tale ani de neuitat.

Anii de neuitat erau tot atîtea cozi de pisică care-mi biciuiseră spatele pînă atunci. Nu-i pot recompune chipul, n-am putut niciodată. Poate pentru că, întotdeauna, mi-a fost teama să-l privesc.

Iar peste ani, cînd zăcea mort printre coroane de flori, printre enoriaşi înlăcrimaţi, printre preoţi, chipuri roşii, batiste, mîini bătîndu-te pe umeri, feţe solemne, consolatoare... l-am privit, şi nu l-am recunoscut.

Ne întîlnisem cu nouă luni înainte de naşterea mea, acest străin şi cu mine. Nu fusese niciodată crud - sever, revendicator, dispreţuitor faţă de greşelile altora - dar nu crud. El a fost ceea ce am avut în loc de mamă. Şi fraţi, şi surori. Mă tolerase trei ani la St. John, poate din cauza numelui, fără să ştie vreodată ce colegiu spendid şi liberal era.

Nu-l cunoscusem însă niciodată, iar bărbatul de pe catafalc nu mai cerea acum nimic. Nu mai trebuia să predic Cuvîntul.

Deşi acum o voiam, cu toate că în alt fel. Doream să predic cuvîntul pe care nu-l putusem rosti cîtă vreme trăise el.

N-am mai revenit la universitate. Aveam o mică moştenire şi nişte necazuri ca s-o pot obţine înainte de optsprezece ani. Dar am reuşit.

M-am stabilit în Greenwich Village.

Fără să spun vreunui enoriaş bine intenţionat noua mea adresă, m-am cufundat într-o rutină zilnică de scris poezie şi învăţat japoneză şi hindusiană. Mi-am lăsat o barbă ca para focului, am băut expresuri şi am învăţat să joc şah. Căutam alte căi de mîntuire.

Au urmat apoi doi ani în India, cu Forţele de Pace, chestie care m-a adus la budism, iar volumului meu de versuri, Flautul lui Krishna i-a adus premiul Pulitzer pe care îl merita.

După aceea înapoi în America, să-mi iau titlul, doctoratul în lingvistică şi alte multe premii.

În sfîrşit, într-o zi, o navă a ajuns pe Marte. Fiinţele ce locuiau într-un cuib de dune sahariene vorbeau o limbă aparte. Era fantastică, exotică şi copleşitoare din punct de vedere estetic. După ce am asimilat tot ce se cunoştea despre ea şi am scris o carte, am devenit cunoscut în noul cerc.

„Du-te, Gallinger! Soarbe din izvorul lor şi adu-ne esenţa lui Marte. Du-te, să înveţi despre o altă lume, dar fii rezervat, priveşte-o cu gingăşie, ca Auden, şi dă-ne sufletul ei în iambi.”

Astfel am ajuns pe o planetă unde soarele este cît o monedă de un penny, vîntul un bici, cele două luni se joaca de-a v-aţi ascunselea, iar nisipul blestemat îţi irită corneea.

* * *

M-am ridicat din zvîrcolelile de pe pat, şi am traversat camera spre hublou. Deşertul era un covor portocaliu nesfîrşit, ondulîndu-se deasupra năvalei veacurilor.

- Eu, un străin neînfricat... Aceasta e lumea... ce o voi stăpîni!

Am izbucnit în rîs.

Deja aveam Limba Nobilă la degetul cel mic, sau dacă vreţi să fiu mai elevat, o stăpîneam pe de-a întregul.

Limba Nobilă şi cea Vulgară nu erau atît de diferite cum se părea. O cunoşteam suficient de bine pe a doua, ca să răzbat prin lucrurile mai obscure din prima. Gramatica şi verbele neregulate cele mai uzuale erau înregistrate în cap; dicţionarul creştea zilnic ca o lalea, şi avea să înflorească în curînd. De fiecare dată cînd reluam benzile, tulpina i se lungea.

Acum, sosise momentul să-mi solicit inteligenţa; să fac partea cea mai grea. În mod deliberat, evitasem textele majore, ca să nu le nedreptăţesc. Citisem doar comentarii minore, fragmente din poezii, cîteva pagini de istorie. În tot ceea ce citisem un lucru mă impresionase extrem.

Scriau despre lucruri concrete: stînci, nisip, apă, vînturi iar tendinţa asociata acestor simboluri fundamentale era de un pesimism înspăimîntător. Îmi amintea de unele scrieri budiste,

dar şi mai mult (mi-am dat seama după ce am scotocit) de părţi ale Vechiului Testament. În special, de cartea Ecleziastului.

Sentimentele şi vocabularul erau într-atît de asemănatoare încît părea un experiment perfect. Ca şi cum l-ai traduce pe Poe în franceză. Fără să fiu vreodată convertit la „drumul lui Malann”, aveam să le pot arăta că, odată, un pămîntean gîndise şi simţise aceleaşi lucruri.

Am aprins lumina şi printre cărţile mele l-am căutat pe regele Iacov.

„*O, deşertăciune a deşertăciunilor*, zice Ecleziastul, *deşertăciune a deşertăciunilor; totul e deşertăciune! Ce folos are omul...*”

* * *

Progresul meu părea s-o uluiască pe M’Cwyie. Se zgîia la mine, peste masă, precum Celălăltul lui Sartre. Am trecut printr-un capitol din Cartea lui Locar. Nu ridicasem ochii, dar îi simţeam privirea ţesînd o plasă peste capul, umerii şi mîinile mele. Am dat pagina.

Îşi cîntărea oare năvodul, judecînd mărimea capturii? Pentru ce? Cărţile nu pomeneau de pescari pe Marte. De fapt nu pomeneau deloc de oameni. Spuneau că un zeu, pe nume Malann, scuipase, sau făcuse ceva dezgustător (depinde de versiunea pe care o citeai) şi viaţa apăruse ca o boală în materia anorganică. Spunea că prima ei lege era mişcarea, iar dansul era singura replică admisă din partea organicului... valoarea dansului e justificarea... ficarea... iar dragostea e o boală a materiei organice... Materie anorganică?

Am scuturat din cap. Aproape că adormisem.

- M’narra.

M-am ridicat şi m-am întins. Mă fixa acum, concentrată. Am privit-o în ochi, şi i-a plecat.

- Am obosit. Aş dori să mă odihnesc. N-am dormit prea mult astă noapte.

Încuviinţă din cap; gest pămîntesc, învăţat de la mine.

- Vrei să te relaxezi şi să vezi pe viu doctrina lui Locar?

- Cum?

- Vrei să vezi un dans al lui Locar?

- Ah! (Tîmpitele lor de perifraze şi asociaţii de cuvinte, mai păcătoase decît ale coreenilor!) Bineînţeles. Aş fi fericit să-l

văd, indiferent cînd. Şi aş dori să vă întreb dacă pot face nişte fotografii.

- Acum a sosit vremea. Stai jos. Odihneşte-te. Voi chema muzicienii.

Ieşi printr-o uşă prin care nu trecusem niciodată.

Ei bine, după Locar, ca să nu mai zic de Havelock Ellis, dansul este cea mai rafinată dintre arte. În curînd, aveam să văd cum şi-l imagina filozoful lor, mort de secole. M-am frecat la ochi şi am încercat nişte mişcări de dezmorţire, atingînd podeaua cu vîrful degetelor.

Sîngele a început să-mi pulseze în tîmple şi am inspirat adînc. M-am aplecat din nou, şi deodată am întrezărit o mişcare la uşa.

Pentru cei trei care intraseră odată cu M'Cwyie, îndoit cum eram, parcă îmi căutam biluţele pe jos.

Am încercat să zîmbesc şi m-am îndreptat, cu chipul roşu, nu numai din cauza efortului. Nu-i aşteptasem atît de repede.

Brusc, m-arn gîndit din nou ia Havelock Ellis.

Păpuşa cu părul roşu, ce purta un veşmînt diafan asemănător cu un *sari*, de culoarea cerului marţian, privi în sus, uimită, precum un copil care se uită la un steag roşu din vîrful unei prăjini.

- Bună, am zis eu, sau cam aşa ceva.

Se înclină, înainte de a-mi răspunde. Evident, fusesem avansat în poziţie.

- Voi dansa, rosti linia roşie de pe cameea albă, faţa ei.

Ochii, culoarea de vis şi straiele se îndepărtară de mine.

Se îndreptă spre centrul încăperii.

Stînd acolo, precum un chip dintr-o frescă etruscă, medita sau privea ornamentele podelei.

Oare mozaicul simboliza ceva? L-am privit şi eu. Dacă da, atunci mă depăşea; ar fi fost grozav într-o baie, sau o curte interioară, dar mai departe nu pricepeam nimic.

Celelalte două erau tot nişte vrăbii, stropite de culoare, ca şi M'Cwyie de vîrstă mijlocie. Una se aşezase pe podea, ţinînd un instrument cu trei strune, care îmi amintea vag de samisen. Cealaltă avea o simplă bucată de lemn şi două beţe.

Înainte de a-mi da seama, M'Cwyie îşi îndepărtase scaunul şi se aşezase pe podea, i-am urmat exemplul.

Cîntăreaţa la samisen nu-şi terminase de acordat

instrumentul, aşa încît m-am adresat lui M'Cwyie:

- Cum o cheamă pe dansatoare?

- Braxa, îmi răspunse fără să mă privească şi ridică mîna stîngă, gest care însemna: da, şi: dă-i drumul, şi: începeţi.

Instrumentul cu strune pulsă ca o durere de dinţi, şi un tictac, fantomă a tuturor ceasurilor pe care ei nu le cunoşteau, sări din cubul de lemn.

Braxa era o statuie, mîinile ridicate spre chip, coatele ridicate şi lateral.

Muzica devenea o metaforă a focului.

Trosc, pîrr, clap...

Ea nu se mişca.

Fîşîitul se preschimbă în susur. Ritmul încetini. Acum era apa, lucrul cel mai preţios în această lume, clipocind limpede, verde, peste stîncile acoperite de muşchi.

Tot nu se mişca.

Glisade. O pauză.

Apoi, atît de stins, încît la început n-am fost sigur, începu tremurul vîntului. Încet, lin, suspinînd şi oprindu-se nesigur. Pauză, suspin, apoi o reluare a temei iniţiale, însă mai tare.

Mă dureau într-atît de rău ochii în urma cititului, sau Braxa tremura din creştet pînă în tălpi?

Într-adevăr, se mişca.

Începu un legănat insesizabil. O fracţiune de centimetru la dreapta şi la stînga. Degetele i se deschideau ca petalele unei flori, iar ochii erau închişi.

Îi deschise. Păreau de sticlă, privind pierduţi dincolo de mine şi de pereţi. Legănatul se accentua în ritmul percuţiei.

Acum vîntul se vălurea din deşert peste Tirellieni, precum talazurile peste un mal. Îşi mişca degetele; ele erau strîmtorile. Braţele, pendule încete coborau, mişcîndu-se în sens opus.

Venea furtuna. Începea o mişcare axială, iar braţele îi urmau trupul; numai umerii crispaţi descriau un opt.

Vîntul! Rostesc, vîntul! Enigmă şi sălbăticiune! Muză a lui St-John Perse.

Ciclonul se învolbura în jurul ochilor, centrul lui. Îşi lăsase capul pe spate, dar ştiam că nu exista plafon între privirea ei, pasivă ca a unui Buda, şi cerurile nemişcate. Poate doar cele două luni întrerupeau somnul din Nirvana turcoazului nelocuit.

Cu ani în urmă, în India, le văzusem pe Devadasis,

dansatoarele străzii, răsucindu-şi vălurile colorate şi atrăgînd bărbaţii. Dar Braxa era mai mult decît atît: era o Ramadjani, ca adoratoarele lui Rama, reîncarnări ale lui Vishnu, care dăruise omului dansul: dansatoarele sacre.

Clinchetul devenise monoton: geamătul strunelor mă ducea cu gîndul la razele usturătoare ale soarelui, cu căldura furată de zimţii vîntului; albastrul era Sarasvati şi Mary, şi o fată pe nume Laura. De undeva, auzeam un sitar, vedeam cum învia statuia şi aveam revelaţia divinului.

Eram din nou Rimbaud cu haşişul, Baudelaire cu laudanumul, Poe, De Quincey, Wilde, Mallarmé şi Aleister Crowley. Pentru o secundă trecătoare, eram tatăl meu în amvonul întunecos, imnurile şi acordurile orgii, transmutate în fluxul de lumină.

Era ca o morişcă de vînt, un crucifix imaterial plutind în aer, un suport pentru veşminte paralel cu solul. Umărul îi era acum dezgolit şi sînul drept se mişca în sus şi-n jos precum luna pe cer, sfîrcul roşu apărînd după o cută, pentru o clipă şi apoi dispărînd. Muzica era tot atît de formală pe cît fusese cearta lui Iov cu Domnul. Dansul ei era replica Domnului.

Muzica scăzu în intensitate, dispăru; se întîlnise, se potrivise şi primise răspuns. Veşmintele fetei, parcă vii, reveniră la faldurile elaborate de dinainte.

Cădea încet, încet spre podea. Capul i se opri pe genunchii ridicaţi. Nu se mai mişca.

Era linişte.

După durerea din umeri, mi-am dat seama cît de încordat stătusem. Transpirasem la subsuori şi simţeam cămaşa udă. Ce ar fi trebuit să fac? Să aplaud?

Am tras cu ochiul către M'Cwyie. Ridicase mîna dreaptă.

Parcă prin telepatie, fata se cutremură din tot trupul şi se sculă în picioare. Instrumentistele se ridicară şi ele. La fel, M'Cwyie.

I-am imitat, cu piciorul stîng complet amorţit şi am rostit prosteşte:

- Minunat.

Am primit trei Forme Nobile diferite pentru „*mulţumesc*".

A urmat un vîrtej colorat şi am rămas singur cu M'Cwyie.

- Acesta este cel de-al o sută şapte-sprezecelea din cele două mii două sute douăzeci şi patru de dansuri ale lui Locar.

Am plecat ochii spre ea.

- Indiferent dacă Locar a avut sau nu dreptate, a găsit o replică superbă anorganicului.

Mi-a zîmbit.

- Dansurile din lumea ta seamănă cu acesta?

- Unele dintre ele. Mi le-am reamintit cînd o urmăream pe Braxa, dar în realitate nu există nimic identic cu ceea ce a făcut ea.

- Este bună, a încuviinţat M'Cwyie. Cunoaşte toate dansurile.

O insinuare în glasul ei mi-a atras atenţia...

Dispăru însă aproape imediat.

- Trebuie să mă întorc la treburile mele. Se îndreptă spre masă şi închise cărţile. M'narra.

- La revedere, Gallinger.

Am ieşit pe uşă, m-am suit în jeep şi m-am năpustit în noapte, cu aripile deşertului învolburîndu-se în urma mea.

II.

Abia închisesem uşa după Betty, în urma unei scurte şedinţe de gramatică, şi am auzit glasurile din hol. Am tras cu urechea.

Falsetul picant ai lui Morton:

- Ia ghici! Mi-a zis „bună” cînd m-a văzut.

- Ha! explodară plămînii de elefant ai lui Emory. Pesemne că lunecase, sau îi stăteai în drum şi voia să te dai la o parte.

- Poate că nu m-a recunoscut. Nu mai doarme de cînd se joacă de-a învăţatul limbii ăleia. Săptamîna trecută, am fost de gardă noaptea şi de fiecare dată cînd treceam pe lîngă uşa lui, pe la trei noaptea, auzeam magnetofonul. La 5, cînd am termina garda, era tot acolo.

- Tipul trage tare, admise în silă Emory. De fapt, cred că se droghează ca să rămînă treaz. De cîteva zile, are o privire cam sticloasă. Deşi, poate că pentru un poet este ceva obişnuit.

Betty era şi ea de faţă, deoarece interveni:

- Lăsînd la o parte ceea ce credeţi despre el, mie o să-mi ia cel puţin un an ca să învăţ ce a prins el în trei săptămîni. Iar eu sînt lingvistă, nu poet.

Pesemne că Morton voia să-i tragă clopotele lui Betty. Aşa s-ar explica de ce a lăsat jos arcul cu săgeţi.

- În universitate, am studiat şi cursul de poezie modernă,

începu el. Citeam şase autori: Yeats, Pound, Eliot,. Crane Stevens şi Gallinger, iar în ultima zi a semestrului, cînd proful se simţea niţel retoric, ne-a spus: „Aceste şase nume domină veacul şi nu le pot opri nici furcile caudine ale criticilor, nici ale iadului”.

Mie, continuă, mi-au plăcut enorm „Flautul lui Krishna” şi „Madrigalurile”. Am fost onorat să fiu ales într-o expediţie la care participa şi el.

Cu toate astea, de cînd l-am cunoscut, cred că nu mi-a adresat douăzeci de cuvinte.

Apărarea:

- Te-ai gîndit vreodată spuse Betty, că ar putea fi extrem de sfios în ceea ce priveşte propria lui persoană? A fost un copil precoce, şi probabil că n-a avut prieteni în şcoala. Este sensibil şi foarte introvertit.

- Sensibil? Sfios? Emory se sufoca. Tipul e mîndru de parcă ar fi Lucifer şi e o maşină de insulte. Apeşi butonul pe care scrie „Salut” sau „Bună ziua”, şi-ţi dă cu tifla. E un reflex la el.

Au mai schimbat cîteva glume şi au plecat.

Ei bine, Morton, fii binecuvîntat! Băieţaş pistruiat atotcunoscător în creşterea iederii! N-am asistat niciodată la un curs despre poezia mea, dar sînt bucuros că cineva a făcut-o. Furcile iadului! Grozav! Poate că rugăciunile lui tăticu au fost auzite undeva, şi sînt totuşi un misionar!

Numai că...

... numai că un misionar trebuie să convertească oamenii spre ceva. Eu am propriul meu sistem estetic şi cred că pe undeva transpiră şi niţică morală. Dar dacă aş predica într-adevăr, chiar şi în poeziile mele, nu m-ar deranja să predic pentru amărîţi ca tine. Dacă mă crezi un nătîng, să ştii că în realitate sînt snob, iar pentru tine nu e loc în Ceruri, acolo este un loc particular, unde vin să cineze Swift, Shaw şi Petronius.

Şi de-ai vedea ce ospeţi avem! Al lui Trimalchio, al lui Emory pe care-l disecăm!

Pe tine te terminăm la supă, Morton!

M-am întors şi m-am aşezat la birou. Doream să scriu ceva. Ecleziastul putea aştepta o noapte. Doream să scriu un poem, un poem despre cel de-al o sută şaptesprezecelea dans ai lui Locar; despre un trandafir ce căuta lumina, urmărit de vînt, bolnav, ca trandafirul lui Blake murind...

Am luat un creion şi am început.

Cînd am terminat, eram mulţumit. Nu era grozav, cel puţin nu mai grozav decît trebuia să fie; Limba Nobilă nefiind, totuşi, foarte accesibilă. Pe bîjbîite, am tradus-o şi în engleză. Poate o voi include în urmăroarea mea carte. I-am pus titlul: „Braxa”.

În ţara roşului şi a vîntului,
acolo unde noaptea geroasă a Timpului
îngheaţă sînii Vieţii,
în vreme ce deasupra, două luni –
pisică şi cîine pe cărările visului –
se suie şi-mi zgîrie fără încetare zborul…
Ultima floare îşi întoarce capul arzînd.

Am lăsat-o deoparte şi am căutat nişte fenobarbital. Brusc, eram foarte obosit.

A doua zi cînd i-am arătat poemul lui M’Cwyie, l-a citit atentă de cîteva ori.

- E frumos, a spus ea. Ai folosit însă trei cuvinte din limba ta. „Pisică” şi „cîine” sînt, bănuiesc, două animale mici care se fugăresc unul pe celălalt. Dar ce este „floare”?

- Da, am încuviinţat. Nu am întîlnit un termen pentru „floare” în graiul vostru, cu toate că, în realitate, mă gîndeam la o floare de pe Pămînt: trandafirul.

- Cum arată?

- În general, are petale roşii. Parţial, asta am intenţionat să exprim prin „capul arzînd”. Pe de altă parte, simbolul febrei, părul roşu şi focul vieţii. Trandafirul are un lujer cu spini, frunze verzi, precum şi un miros distinct şi plăcut.

- Aş dori să pot vedea unul.

- Cred că se poate. Am să mă interesez.

- Te rog. Eşti un… a folosit termenul pentru „profet” sau „poet religios”, ca Isaia sau Locar, ...şi poemul este inspirat. Am să-i spun Braxei despre el.

Am protestat împotriva termenului, dar mă simţeam flatat.

Atunci m-am decis; aceasta trebuia să fie ziua strategică, în care să cer permisiunea de-a aduce aparatul de fotografiat şi camera de luat vederi. I-am explicat că doream să copiez toate scrierile, însă n-o puteam face în scris.

Acceptarea ei imediată m-a surprins. M-a doborît însă cu

invitaţia.

- Poţi să vii şi să stai aici. Vei putea să lucrezi noapte şi zi, oricînd doreşti... bineînţeles cu excepţia momentelor cînd se foloseşte Templul.

- Mă simt onorat, m-am înclinat eu.

- Bine. Adu-ţi aparatele, cînd doreşti, şi-ţi voi arăta o cameră.

- S-ar putea chiar azi după-amiază?

- Bineînţeles.

- Atunci, o să plec chiar acum să-mi aranjez lucrurile pînă după-amiază.

- La revedere.

Mă aşteptam la necazuri din partea lui Emory, dar nu cine ştie ce. Toţi cei de pe navă erau nerăbdători să-i vadă pe marţieni, să vorbească cu martienii, să vîre ace în marţieni, să-i întrebe despre climatul marţian, despre boli, chimia solului, politica şi ciuperci (botanistul nostru era nebun după ciuperci), dar numai patru sau cinci izbutiseră să-i vadă. Echipajul îşi pierduse aproape tot timpul excavînd oraşele moarte şi acropolele. Jocul avea reguli severe şi baştinaşii semănau cu japonezii secolului nouăsprezece, în privinţa păstrării inviolabilităţii. Mă aşteptasem să întîmpin puţină rezistenţă şi n-am greşit.

De fapt, aveam impresia că toţi erau fericiţi să mă vadă plecînd.

M-am oprit în laboratorul hidroponic, să vorbesc cu şeful ciupercilor.

- Bună, Kane. A ieşit ceva din nisip?

Pufni. Pufnea mereu. Poate că era alergic la plante.

- Salut, Gallinger. Nu, n-am noroc cu ciupercile, dar cînd ai drum pe afară, uită-te în spatele garajului. Am cîţiva cactuşi acolo.

- Grozav. Doc Kane era singurul meu prieten de pe navă, cu excepţia lui Betty. Auzi, am venit să te rog ceva.

- Dă-i drumul.

- Vreau un trandafir.

- Ce?

- Un trandafir. Te pricepi tu: un American Beauty roşu, spinos şi parfumat.

- Nu cred că poate creşte în solul ăsta. Smîrc, smîrc.

- N-ai înţeles. Nu vreau să-l cultiv. Numai floarea.

- Va trebui să folosesc bazinele. Îşi scărpină craniul pleşuv. Chiar sub un cîmp de forţă şi tot o să dureze vreo trei luni de zile.

- Vrei s-o faci?

- Bineînţeles, dacă nu te deranjează să aştepţi.

- De loc. De fapt, trei luni înseamnă chiar înainte de plecare. Am privit băltoacele noroioase şi tăviţele cu răsaduri. Mă mut astăzi în Trielieni, dar pot veni cînd vreau. O să fiu aici cînd înfloreşte.

- Zi aşa, te muţi? Moore spunea că sînt un grup închis...

- Atunci înseamnă că sînt în interiorul grupului.,

- Aşa se pare, deşi nu înţeleg cum le-ai prins limba. E adevărat că am avut necazuri cu franceza şi germana la doctorat, dar săptămîna trecută am auzit-o pe Betty făcînd o demonstraţie. Pare un amalgam de sunete stranii. Betty spunea că a vorbi în marţiană e ca şi cum ai rezolva cuvinte încrucişate imitînd în acelaşi timp ciripitul păsărilor.

Am rîs şi am luat ţigara pe care mi-a întins-o.

- E complicată, am recunoscut. Dar e ca şi cum tu ai descoperi o clasă nouă de mycetae, pe care ai visat-o noaptea.

Ochii îi straluceau.

- Ar fi grozav! Şi să ştii, că s-ar putea.

- Poate c-o să reuşeşti.

Chicoti, în timp ce ne îndreptam spre uşă.

- Diseară mă apuc de trandafirii tăi. Ai grijă, nu te ambala pe acolo.

- În regulă. Mulţumesc.

Cum am mai zis, nebun după ciuperci, dar băiat bun.

Locuinţa mea din citadela Tirelliană era lipită de Templu pe dinăuntru, spre stînga. Era o îmbunătăţire considerabilă faţă de cabina mea strîmtă şi am fost încîntat să constat că civilizaţia marţiană progresase suficient pentru a descoperi necesitatea saltelei. De asemenea, patul era lung chiar şi pentru mine, lucru absolut surprinzător.

Am despachetat şi am filmat cîte ceva din Templu, pe peliculă de 16 şi 35, înainte de a mă apuca de cărţi.

Am fotografiat pînă cînd am înnebunit să tot întorc pagini fără să ştiu ce conţin. Am început să traduc o lucrare istorică.

„Lo. În al treizeci şi şaptelea an al Evoluţiei lui Cillen a

început ploaia, care a ridicat veselie, căci era o întîmplare rară şi neaşteptată şi era o binecuvintare.”

„Dar nu era sămînţa dătătoare de viaţă a lui Malann care cădea din ceruri. Era sîngele universului, ce izbucnea dintr-o arteră. Aşa au venit ultimele zile. Începea ultimul dans.”

„Ploaia a adus molima ce nu ucide şi ultimele treceri ale lui Locar au început cu ropotul ei”.

M-am întrebat ce dracu voia să zică Tamur; era istoric şi deci descria nişte fapte. Acesta nu era Apocalipsul lor.

Sau era?

De ce nu? Locuitorii din Tireilieni erau rămăşiţele unei culturi ce fusese, evident, extrem de dezvoltată. Avuseseră războaie, dar nu holocauste; ştiinţă, dar puţină tehnologie. O molimă care nu ucidea...? Asta să fie cauza?

Cum, dacă nu era fatală?

Am citit mai departe, dar natura molimii nu era discutată. Am dat paginile, frunzărind mai departe şi am privit în gol.

M’Cwyie! M’Cwyie! Cînd vreau să te întreb ceva, eşti de negăsit!

Ar fi fost o gafă să o caut? Am decis că da. Eram mărginit la încăperile ce-mi fuseseră arătate cu subînţeles, trebuia să aştept.

Am înjurat mult şi tare, în multe limbi, arzînd fără îndoială urechile sacre ale lui Malann.

Nu părea să vrea să mă trăznească pentru asta, aşa încît m-am decis să consider că ziua a trecut şi să încerc salteaua.

Cred că dormeam de cîteva ore, cînd în camera a intrat Braxa cu o lampă în mînă. M-a trezit, trăgîndu-mă de mîneca pijamalei.

I-am zis bună. Nici nu prea aveam altceva ce să-i spun.

- Am venit, mi-a spus ea, să aud poemul.

- Ce poem?

- Al tău.

- Aha.

Am căscat, m-am ridicat în capul oaselor şi am făcut ceea ce fac de obicei oamenii cînd sînt treziţi în mijlocul nopţii ca să citească poezii.

- E drăguţ din partea ta, dar nu-i o oră cam nepotrivită?

- Nu mă deranjează, zise ea.

Într-o zi, am să scriu un articol pentru Journal of

Semantics, intitulat „Tonul vocii: un instrument insuficient pentru ironie”.

Oricum eram treaz, aşa încît mi-am luat halatul.

- Ce animal e ăsta? mă întrebă, arătînd dragonul de mătase brodat pe buzunar.

- Fabulos, i-am răspuns. Uite... e tîrziu şi sînt obosit. Dimineaţă am multe de făcut. Iar M’Cwyie poate să-şi facă o impresie greşită dacă află că ai fost aici.

- Impresie greşită?

- Ştii ai naibii de bine ce vreau să spun!

Era pentru prima dată cînd aveam ocazia să folosesc blasfemiile marţiene şi dădusem greş.

- Nu, răspunse ea. Nu ştiu.

Părea înspăimîntată, ca un căţeluş certat, care nu înţelege ce a greşit.

M-am potolit. Mantia roşie i se potrivea perfect cu părul şi cu buzele; iar buzele îi tremurau.

- Gata, gata, n-am vrut să te necăjesc. În lumea mea există anumite percepte morale referitoare la îîî, persoane de sex diferit care se află împreună într-un dormitor, fără să fie unite prin căsătorie... Aăă, înţelegi ce vreau să zic?

- Nu.

Ochii îi erau bucăţi de jad.

- E un fel de... Ei bine, e vorba de sex, asta-i.

În lampioanele de jad se aprinse o lumină.

- Vrei să spui că fac copii?

- Da. Asta e! Exact!

Rîse. Auzeam întîia oară un rîset în Tirellieni. Un violonist îţi atingea iute corzile cu arcuşul. Nu era un lucru pe de-a întregul plăcut, mai ales pentru că rîse prea mult.

Cînd termină, se apropie de mine.

- Mi-am adus aminte, spuse ea. Şi noi am avut asemenea reguli etice. Acum jumătate de Evoluţie, pe cînd eram copilă, existau reguli asemănătoare. Dar, mă privi gata să rîdă, acum nu mai este nevoie de ele.

Mintea îmi funcţiona ca un magnetofon în viteza a treia.

Jumătate de Evoluţie! Jumătate de Evoluţie, de Evoluţie, de Evoluţie! Nu! Ba da!

Jumătate de Evoluţie însemna aproximativ două sute patruzeci şi trei de ani.

...Timp îndeajuns ca să înveţi cele 2224 de dansuri aie lui Locar.

... Timp îndeajuns ca să îmbătrîneşti, dacă eşti om.

... Ma refer la oamenii de pe Pămînt.

Am privit-o din nou, palidă ca regina albă într-un şah din ivoriu.

Era umană, jur! vie, normală, sănătoasă, jur! femeie, trupul meu...

Avea însă două secole şi jumătate, ceea ce o făcea pe M’Cwyie să fie bunica lui Matusalem. Eram mai mult decît măgulit, gîndindu-mă la repetatele complimente adresate talentelor mele de lingvist şi poet. Fiinţele acelea superioare!

Totuşi, ce voia să spună prin „*acum nu mai este nevoie de ele*”? Ce însemnase rîsul acela isteric? Dar privirile ciudate aruncate de M’Cwyie?

Ştiam că mă apropiasem de ceva important, pe lîngă fata cea frumoasă.

- Spune-mi, am rostit, folosind Vocea Nepăsătoare, are vreo legătură cu „*molima care nu ucide*”, despre care a scris Tamur?

- Da răspunse ea, copiii născuţi după Ploaie n-au mai putut avea urmaşi, şi...

- Şi ce? Mă aplecasem înainte, cu memoria pusă pe „*înregistrează*”.

- ... şi bărbaţii nu mai aveau dorinţă.

M-am trîntit înapoi pe pat. Sterilitate rasială, impotenţă masculină ca urmare a unui fenomen natural. Oare vreun nor radioactiv vagabond, cine ştie de unde venit, le pătrunsese în atmosfera săracă? Cu mult înainte ca Schipareili să vadă canalele, fabuloase ca şi dragonul meu, înainte ca acele „canale” să dea naştere la întrebări Braxa trăia, dansînd aici - blestemată în mormînt de cînd orbul Milton scrisese despre un alt paradis, pierdut şi el.

Am luat o ţigară. Bine că-mi trecuse prin cap să-mi aduc scrumiere. Marte nu avusese niciodată o industrie a tutunului. Sau a alcoolului. Prin comparaţie asceţii întîlniţi în India îmi păreau dionisiaci.

- Ce este acest tub de foc?

- O ţigară. Vrei una?

- Te rog.

Se aşeză lîngă mine şi i-am aprins ţigara.

- Irită nările.

- Da. Trage în plămîni, ţine-l acolo, şi apoi expiră.

Trecu un moment.

- Ooh, spuse ea.

Din nou o pauză, apoi:

- Este sacru?

- Nu, e nicotină, i-am răspuns, „*ersatz*” din divinitate.

O altă pauză.

- Nu mă întreba ce înseamnă „*ersatz*”.

- Nu te întreb. Uneori, cînd dansez, simt acelaşi lucru.

- O să-ţi treacă în curînd.

- Spune-mi acum poemul tău.

Îmi veni o idee.

- Aşteaptă puţin, i-am zis, am ceva mai bun.

M-am ridicat, am scotocit printre caiete, apoi am revenit lîngă ea.

- Acestea sînt primele trei capitole ale cărţii Ecleziastului, i-am explicat. E foarte asemănătoare cu cărţile voastre sacre.

Am început să citesc.

Am citit unsprezece versete, cînd a strigat:

- Nu mai citi asta! Spune-mi una din ale voastre!

M-am oprit şi am azvîrlit caietul pe o măsuţă. Tremura toată, nu ca în dansul vîntului, ci oprindu-şi lacrimile. Ţinea ţigara straniu, ca pe un creion. Stîngaci am cuprins-o după umeri.

- E atît de trist, spuse ea, ca toţi ceilalţi.

Mi-am răsucit mintea ca o panglică, am îndoit-o şi am făcut fundele de Crăciun, care-mi plac atît de mult. De la nemţi pentru marţieni cu dragoste, am reuşit o parafrazare spontană a unei poezii despre o dansatoare spaniolă. Mă aşteptam să-i placă. Am avut dreptate.

- Oh, spuse din nou. Tu ai scris-o?

- Nu, un altul mai bun decît mine.

- Nu te cred. Tu ai scris-o.

- Nu, a scris-o un bărbat pe nume Rilke.

- Dar tu ai adus-o în limba mea. Aprinde un chibrit ca să pot vedea cum dansa.

Am aprins.

- „Focurile veşniciei”, murmură ea, şi ea le stingea „cu

condurii micuţi”. Aş vrea să pot dansa aşa.

- Eşti mai bună decît orice ţigară, am rîs, suflînd în chibrit.

- Nu, nu sînt. N-aş fi putut face asta. Ţigara îi arsese toată, i-am luat-o dintre degete şi am pus-o lîngă a mea.

- Vrei să dansez pentru tine?

- Nu, am răspuns. Du-te să te culci.

Zîmbi şi înainte de a-mi da seama, desfăcu faldul roşu de pe umeri. Şi totul căzu de pe ea.

Mi-am înghiţit nodul din gît.

- Bine, rosti ea.

Aşa încît am sărutat-o, în timp ce suflarea mantiei căzute stinsese lampa.

III.

Zilele erau ca frunzele lui Shelley: galbene, roşii, cafenii, răsucite în vîrtejuri colorate de vîntul din vest. Mă înconjurau cu rolele microfilmelor. Aproape toate cărţile erau acum înregistrate. Aveau să treacă ani de studiu intens, ca să trec prin ele, să le apreciez la justa valoare. Marte era încuiat în biroul meu.

Ecleziastul, abandonat şi reluat de atîtea ori, era gata să vorbească în Limba Nobilă.

Fluieram cînd nu eram în Templu. Scriam maldăre de poezii de care mi-ar fi fost ruşine înainte. Serile, mă plimbam cu Braxa peste dune sau sus, în munţi. Uneori dansa pentru mine; iar eu citeam ceva lung în hexametri dactilici. Ea încă credea ca sînt Rilke şi aproape mă convinsesem şi eu. Iată-mă, stînd în castelul Duino şi scriindu-i „Elegiile”.

...E straniu să nu mai populezi Pămîntul,
să nu mai existe obiceiuri cu greu dobîndite,
să tălmăceşti trandafirii...

Nu! Nu tălmăci niciodată trandafirii! Nu. Miroase-i (smîrc, Kane!), culege-i, bucură-te de ei. Trăieşte clipa! Ţine-te de ea. Dar nu-i pune pe zei să explice. Atît de repede se scutură frunzele, vîntul le suflă...

Şi nimeni nu ne observa. Sau nu-i păsa de noi.

Laura. Laura şi Braxa. Vedeţi, rimează, puţin lipsit de armonie. Era înaltă, nepăsătoare şi blondă (urăsc blondele!), şi tăticu mă întorsese cu susu-n jos, iar eu credeam că ea mă poate răsturna la loc. Dar marele poet beatnic cu barba de Iudă şi privirea de cîine credincios fusese o bijuterie apreciată la

petrecerile ei. Şi asta a fost totul.

Cum mă blestema maşina în Templu! Îl blestema pe Malann şi Gallinger. Iar vîntul sălbatic sufla din vest, şi din spatele lui se apropia ceva.

Erau ultimele noastre zile.

* * *

Trecu o zi, fără s-o văd pe Braxa, apoi o noapte.

Apoi a doua. A treia.

Eram pe jumătate nebun. Nu-mi dădusem seama cît de legaţi devenisem, cît de necesară îmi era. Cu asigurarea prostească a prezentului, luptasem împotriva trandafirilor interogativi.

Trebuia să întreb. N-aş fi vrut, dar nu aveam de ales.

- Unde e, M'Cwyie? Unde-i Braxa?

- A plecat, îmi răspunse ea.

- Unde?

- Nu ştiu.

I-am privit ochii de cucuvea. Anatema maranatha îmi venea pe buze.

- Trebuie să ştiu.

Privi prin mine.

- Ne-a părăsit. A plecat. Cred că sus, în munţi. Sau în deşert. Nu contează. Există ceva care să conteze? Dansul se apropia de sfîrşit. În curînd, Templul va fi gol.

- De ce? De ce-a plecat?

- Nu ştiu.

- Trebuie s-o văd din nou. În curînd decolăm.

- Îmi pare rău, Gallinger.

- Şi mie, am răspuns şi am trîntit o carte, închizînd-o, fără să rostesc „M'narra".

M-am ridicat

- O s-o găsesc.

Am părăsit Templul. M'Cwyie era o statuie demnă. Pantofii erau tot acolo unde îi lăsasem.

Toată ziua am gonit cu jepul pe dune, fără destinaţie. Pentru cei de pe Aspic arătam ca o furtună de nisip. În cele din urmă a trebuit să mă întorc să mai iau combustibil.

Emory apăru tiptil.

- Grozav. Arăţi ca îngrozitorul om al deşerturilor. Pentru

ce-i necesar rodeoul ăsta?

- Am... îîî, am pierdut ceva

- În mijlocul deşertului? Vreun sonet, pesemne? Ar fi singurul lucru despre care cred că poţi face atîta scandal.

- Nu, la dracu! Era ceva personal.

George terminase de umplut rezervorul. Mă îndreptai spre jeep.

- Stai aşa! Mă prinse de braţ. Nu pleci pînă nu-mi spui despre ce-i vorba.

M-aş fi putut smulge din strîmtoare, dar ar fi putut da dispoziţie să fiu adus înapoi şi erau destui care ar fi făcut-o cu plăcere. Aşa încît m-am străduit să-i vorbesc încet şi calm:

- Mi-am pierdut ceasul. Îl aveam de la mama şi era o amintire de familie. Aş vrea să-l găsesc, pînă nu plecăm.

- Eşti sigur că nu-i în cabină sau în Tirellieni?

- Am controlat.

- Poate ţi l-a ascuns cineva ca să te enerveze. Ştii doar că eşti cel mai popular tip.

Am clătinat din cap.

- M-am gîndit şi la asta. Însă îl purtam întotdeauna în buzunarul drept. Cred că mi-a sărit pe cînd escaladam dunele.

Îşi îngustă ochii.

- Îmi amintesc că am citit pe coperta unei cărţi că mama ta a murit la naştere.

- Aşa este, am încuviinţat muşcîndu-mi limba. Ceasul era al tatălui ei şi dorea să mi-l dea mie. Tata i-a îndeplinit dorinţa.

- Hmm! a pufnit el. E niţel carn curios să cauţi un ceas din jeep.

- Îl pot vedea strălucind în lumină, am încercat lamentabil.

- Oricum, se întunecă. Astăzi n-are rost să mai cauţi. Pune-i prelata, se adresă după aceea unui mecanic.

Mă bătu pe umăr.

- Vino să faci un duş şi să mănînci ceva. Mi se pare că ai nevoie de amîndouă.

Dincolo de ochii tulburi, pistruii mici, parul rărit şi nasul irlandez, vocea era cu cîţiva decibeli mai puternică decît a oricărei alte persoane...

Singurele sale capacităţi de conducător!

Stăteam acolo, urîndu-l! Claudius! Dacă ar fi fost actul al

cincilea!

Brusc, ideea duşului şi a mîncării îmi ajunse la creier. Aveam nevoie de amîndouă, din plin. Dacă insistam să mă întorc, puteam trezi şi mai multe suspiciuni.

Mi-am scuturat nisip dintr-o mînecă.

- Aveţi dreptate. Pare o idee bună.

- Hai la mine în cabină, să mîncăm.

Duşul era o binecuvântare, uniforma curată iertarea Domnului iar mîncarea mirosea ca în raiuri.

- Pare bună, am spus.

Ne-am hăcuit fripturile în tăcere. Cînd am ajuns la cafea şi desert, m-a întrebat:

- De ce nu te odihneşti noaptea asta? Rămîi aici şi culcă-te.

A clătinat din cap.

- Sînt destul de ocupat. N-a mai rămas timp mult şi n-am terminat încă.

- Acum cîteva zile, spuneai că eşti aproape gata.

- Aproape dar nu complet.

- Mai spuneai că diseară se ţine o slujbă în Templu.

- Aşa e. O să lucrez la mine în cameră.

Ridică din umeri. După un timp rosti:

- Gallinger, şi am privit spre el, deoarece ştiam că numele meu înseamnă necazuri. N-ar trebui să mă bag în treburile altuia, continuă el, dar Betty spune că ai o iubită aici.

Nu exista semn de întrebare. Era o afirmaţie atîrnată în aer. Aşteptînd.

„*Betty, căţea ce eşti! Vaca şi căţea! Şi pe deasupra, geloasă. De ce-ţi bagi nasul unde nu-i treaba ta? De ce nu închizi ochii? Gura?*”

- Şi? am zis eu, punînd semnul de întrebare.

- Şi e de datoria mea, ca şef al expediţiei, să asigur ca relaţiile cu băştinaşii să fie de-o manieră prietenească şi diplomatică.

- Vorbeşti despre ei ca şi cînd ar fi aborigeni. Nimic mai greşit.

M-am ridicat.

- Cînd o să mi se publice lucrările, toţi vor şti adevărul pe Pămînt. O să le spun lucruri pe care nici Moore nu le-a visat. O să le spun despre tragedia unei rase osîndite, aşteptînd să

moară, resemnată şi dezinteresată. O să le spun de ce şi o să frîngă inimi dure de savanţi. Am să scriu despre asta, şi o să mi se dea şi mai rnulte premii, numai că atunci n-o să le mai doresc.

Dumnezeule! Cînd mă gîndesc ce cultură aveau pe cînd strămoşii noştri vînau mamuţi şi descopereau focul!

- Ai o iubită acolo?

- Da! am spus. Da, Claudius! Da, tăticule! Da, Emory! Am! Dar am să-ţi spun acum o bombă, ei sînt deja morţi. Sînt sterili. Peste o generaţie, nu vor mai exista marţieni.

Mi-am tras răsufîarea şi am adăugat:

- Vor mai exista doar în lucrările mele, pe cîteva microfilme şi benzi. Şi în cîteva poezii despre o fată căreia nu-i pasă şi tot ce poate face în faţa morţii şi nedreptăţii este să danseze.

- Oh, rosti el.

După o pauză:

- În ultimele luni, te-ai purtat ciudat, în anumite ocazii erai chiar politicos, ştii? Mă tot întrebam ce se petrece. Nu ştiam ce ţi se întîmplă.

Mi-am plecat capul.

- Ea a cauza raidurilor prin deşert?

Am încuviinţat.

- De ce?

Mi-am ridicat privirea.

- Pentru că se află pe undeva pe aici. Nu ştiu unde, sau de ce. Şi trebuie s-o găsesc înainte de a pleca.

- Oh, rosti din nou.

Se lăsă pe spate, deschise un sertar şi scoase un prosop în care se afla înfăşurat un obiect. Desfăcu prosopul. Forografia înrămată a unei femei rămase pe masă.

- Soţia mea.

Avea o faţă atrăgătoare cu ochi mari şi migdalaţi.

- Ştii, eram în marină, începu el. Tînăr ofiţer. Am întîlnit-o în Japonia. În locul din care veneam, se considera că nu-i bine să te însori cu o femeie din altă rasă, şi nu m-am însurat. Dar ea mi-a fost soţie. Cînd a murit, eram în celălalt capăt al lumii. Mi-au luat copiii şi nu i-am mai văzut de atunci. N-am putut afla în ce orfelinat, sau cămin au nimerit. Asta a fost demult. Puţini o ştiu.

- Îmi pare rău, i-am spus.

- Să nu-ţi pară. Uită. Însă, se foi în scaun şi mă privi, dacă vrei s-o iei pe Pămînt cu tine, fă-o. O să-mi ia capul, dar oricum sînt prea bătrîn ca să mai conduc o expediţie ca asta. Aşa că dă-i bătaie.

Îşi bău cafeaua rece.

- Ia jeepul.

Se răsuci cu scaunul.

Am încercat de două ori să-i zic „mulţumesc”, dar n-am putut.

M-am ridicat şi am ieşit.

- Sayonara. Şi tot ce vrei, murmură în urma mea.

* * *

- Gallinger! am auzit un strigăt.

M-am răsucit pe călcîie, privind spre rampă.

- Kane!

Stătea în uşă şi nu i se distingea decît silueta, clar l-am auzit smîrcîind din nas.

Am urcat înapoi.

- Ce s-a întîmplat?

- Uite-ţi trandafirul.

Ridică un container din sticlă, cu compartimente interioare. Partea inferioară era umplută cu lichid. De-acolo se ridica tulpina. Partea de sus, ca un pahar de vin roşu în noaptea îngrozitoare conţinea un trandafir mare, de abia deschis.

Mulţumesc, i-am spus şi l-am băgat în jachetă.

- Te întorci în Tirellieni, aşa-i?

- Da.

- Te-am văzut venind pe navă şi ţi-am pregătit trandafirul. Am ajuns însa prea tîrziu la cabina căpitanului. Era ocupat, dar mi-a strigat prin uşă că eşti în garaj.

- Îţi mulţumesc.

- E tratat chimic. Stă înflorit cîteva săptămîni.

Am încuviinţat şi am plecat.

Sus în munţi. Departe, departe. Cerul era un sloi de gheaţă pe care nu mai plutea nici o lună. Panta devenea abruptă şi măgăruşul protesta. L-am biciuit cu jiclorul şi merse mai departe. Sus. Sus. Am văzut o stea verde care nu mai clipea şi mi s-a pus un nod în gît. Trandafirul încătuşat îmi bătea ca o

altă inimă în piept. Măgăruşul zbiară mult şi tare, apoi început să tuşească. L-am mai biciuit de cîteva ori, şi muri.

Am tras frîna de mînă şi am coborît. Am început să merg.

Era frig, tot mai frig. Sus, aici. Noaptea? De ce? De ce a fugit? De ce a fugit din oraş cînd coboară noaptea?

Coboram, suiam, ocoleam şi treceam prin toate rîpele, defileele şi trecătorile, cu paşii mei de struţ şi cu o uşurinţă pe care nu mi-o cunoşteam.

Au mai rămas două zile, dragostea mea, şi m-ai părăsit. De ce? M-am tîrît peste ieşituri, şi am sărit peste creste. Mi-am rănit coatele şi genunchii. Am auzit jacheta sfîşiindu-se.

Nu răspunzi Malaan? Chiar atît de mult îţi urăşti supuşii? Atunci voi încerca altceva. Vishnu, eşti Păstrătorul. Te rog, păstreaz-o! Lasa-mă s-o găsesc! Iahova?

Adonis? Osiris? Thamnuz? Manitu? Legba? Unde-i ea?

Eram departe şi sus, şi am alunecat.

Pietrele rni-au fugit de sub tălpi şi am ajuns pe o muchie. Degetele îmi îngheţaseră. Îmi venea greu să mă încleştez de stîncă.

Am privit în jos.

Cam vreo patru metri. Mi-am dat drumul şi am căzut, rostogolindu-mă.

Atunci am auzit-o, strigînd.

Zăceam fără să mă mişc, privind în sus. Mă chema de undeva din noapte.

- Gallinger!

Zăceam nemişcat.

- Gallinger!

Şi apoi nimic.

Am auzit pietre căzînd şi am bănuit că venea spre mine, undeva din dreapta.

Am sărit şi m-am ascuns în umbra unei stînci.

Apăru din întuneric şi se strecură nesigură printre bolovani.

- Gallinger!

Am înaintat şi am prins-o de umeri.

- Braxa!

Ţipă, apoi începu să plîngă, ghemuindu-se la pieptul meu. Era prima dată cînd o auzeam plîngînd.

- De ce? am întrebat-o. De ce?

Se agăţase de mine şi suspina.

În cele din urmă:

- Credeam că te-ai omorît.

- Poate că aş fi făcut-o, i-am răspuns. De ce ai părăsit Tirellienii? Şi pe mine?

- Nu ţi-a spus M'Cwyie? N-ai ghicit?

- N-am ghicit şi M'Cwyie mi-a spus că ea nu ştie.

- A minţit. Ştie.

- Ce? Ce ştie?

Tremură, dar nu rosti nici un cuvînt. Abia atunci mi-am dat seama că avea pe ea numai costumul de dansatoare. M-am desprins, mi-am scos jacheta şi i-am pus-o pe umeri.

- Pentru Malann! am strigat. O să îngheţi!

- Nu, a răspuns ea. N-o să îngheţ.

Am scos trandafirul din buzunar.

- Ce-i asta?

- Un trandafir, i-am răspuns. Nu-ţi poţi da seama în întuneric. Te-am comparat odată cu unul. Îţi aminteşti?

- D-da. Pot să-l duc eu?

- Sigur. L-am pus înapoi în buzunarul jachetei. Ei bine? Aştept explicaţia.

- Chiar nu ştii? întrebă ea.

- Nu!

- Cînd a venit Ploaia, se părea că doar bărbaţii noştri au fost afectaţi, ceea ce era destul... Pentru că... se pare că... nici eu... n-am fost afectată.

- Oh, am rostit. Oh.

Stăteam acolo şi mă gîndeam.

- Bine, şi de ce ai fugit? Ce-i rău în a fi însărcinată pe Marte? Tamur greşea. Poporul vostru poate trăi din nou.

Rîse, din nou vioara sălbatică în mîna unui Paganini dement. Am oprit-o.

- Cum? întrebă ea, frecîndu-şi obrazul.

- Ai voştri trăiesc mai mult decît pămîntenii. Dacă copilul nostru va fi normal, înseamnă că cele două rase se pot încrucişa. Trebuie să mai existe femei marţiene fertile. De ce nu?

- Ai citit cartea lui Locar, rosti ea, şi tot mă mai întrebi? Moartea a fost decisă, votată şi aprobată scurt timp după dezastru. Dar cu mult timp înainte, discipolii lui Locar ştiau. Au

hotărît-o cu mult timp în urmă. „*Am făcut toate lucrurile*”, spuneau ei, „*am văzut toate lucrurile, am auzit şi am simţit toate lucrurile. Dansul a fost bun. Acum, trebuie să se sfîrşească*”.

- Nu poţi crede asta!

- Ce contează ce cred eu? M’Cwyie şi Mamele au decis că trebuie să murim. Titlul lor e acum o bătaie de joc, dar hotărîrile le sînt îndeplinite. A mai rămas o singură profeţie şi e greşită. Vom muri.

- Nu, am rostit.

- Atunci, ce?

- Vino cu mine pe Pămînt.

- Nu.

- Bine. Atunci vino acum cu mine.

- Unde?

- În Tirelliepi. Voi vorbi cu Mamele.

- Nu poţi! în noaptea asta e o ceremonie!

Am rîs.

- O ceremonie pentru un zeu care după ce vă doboara la pămînt, continuă să vă lovească?

- E totuşi Malann, răspunse ea. Şi noi sîntem încă poporul lui.

- Eu şi tatăl meu v-aţi fi înţeles de minune, am izbucnit. Eu mă duc într-acolo şi tu o să vii cu mine, chiar dacă o să te duc pe sus - şi sînt mai voinic decît tine.

- Dar nu mai voinic decît Ontro?

- Cine dracu mai e şi Ontro?

- El te va opri, Gallinger. El este pumnul lui Malaan.

IV.

Am oprit jeepul în faţa singurei intrări pe care o cunoşteam, cea a lui M’Cwyie. Braxa, care văzuse trandafirul la lumina farurilor, îl ţinea acum în poală, ca pe un copil, şi tăcea. Pe chip avea o privire pasivă.

- Se găsesc în Templu acum? am întrebat.

Expresia madonei nu se schimbă. Am repetat întrebarea. Tresări.

- Da, mi-a răspuns, dar nu poţi intra.

- Vom vedea.

Am înconjurat jeepul şi am ajutat-o să coboare.

Am apucat-o de mînă şi se mişcă parcă în transă. În

lumina lunii ce răsărise, ochii îi arătau ca în ziua cînd o întîlnisem pentru prima oară, dansînd. Am pocnit din degete. Nu s-a întîmplat nimic.

Am deschis uşa şi am condus-o înăuntru. Încăperea era pe jumătate luminată.

Şi atunci, pentru a treia oară în seara aceasta, strigă:

- Nu-l răni, Ontro! E Gallinger!

Pînă atunci nu mai văzusem nici un bărbat marţian; numai femei. Nu puteam şti dacă nu era dereglat hormonal.

Am privit în sus spre el.

Trupul pe jumătate gol îi era acoperit de negi şi excrescenţe. Cred că avea necazuri cu glandele.

Pînă atunci crezusem că sînt cel mai înalt om de pe planetă, dar el avea doi metri treizeci şi o greutate corespunzătoare. Ştiam acum al cui era patul uriaş.

- Înapoi, îmi spuse. Ea poate intra. Tu nu.

- Trebuie să-mi iau cărţile şi lucrurile.

Ridică un braţ stîng uriaş. L-am urmărit cu privirea. Toate lucrurile mele erau aşezate ordonat într-un colţ.

- Trebuie să intru. Trebuie să vorbesc cu M’Cwyie şi cu Mame.

- Nu poţi.

- Viaţa oamenilor voştri depinde de asta.

- Întoarce-te, bubui el. Înapoi la poporul tău, Gallinger! Lasă-ne în pace pe noi!

Pe buzele lui, numele îmi suna ciudat parcă aparţinînd altcuiva. Oare cît de batrîn era? m-am întrebat. Trei sute de ani. Patru sute. Fusese toată viaţa paznicul Templului? De ce? De ce treuia să existe un paznic? Nu-mi plăceau mişcările lui. Mai văzusem şi alţi bărbaţi care se mişcau aşa.

- Întoarce-te, repeta el.

Dacă îşi rafinaseră artele marţiale pe măsura dansului, sau, mai rău, dacă arta de-a lupta era la ei parte a dansului, urma să am necazuri.

- Intră, i-am spus Braxei. Dă-i trandafirul lui M’Cwyie. Spune-i că i l-am trimis. Spune-i că sosesc în curînd.

- O să fac aşa cum m-ai rugat. Aminteşte-ţi de mine pe Pămînt Gallinger. La revedere.

Nu i-am răspuns şi ea trecu de Ontro, în cealaltă cameră, purtînd trandafirul.

- Acum o să pleci? mă întrebă el. Dacă vrei, o să-i spun că ne-am luptat şi că aproape m-ai învins, dar te-am aoborît şi te-am dus leşinat la navă.

- Nu, am răspuns. Pe lîngă tine, sau peste tine tot am să intru.

Se ghemui, întinzînd braţele.

- E un păcat să ridici mîna asupra unui om sfînt, mormăi ei, dar o să te opresc, Gallinger.

Memoria îmi era o fereastră înceţoşată, lovită de un curent brusc de aer proaspăt. Lucrurile se limpezeau. Priveam în urmă cu şase ani.

Eram student la facultatea de limbi orientale a Universităţii din Tokio. Era una din cele două seri săptămînale destinate recreării. Stăteam în Kodokan, într-un cerc de zece metri, judogi legat peste şolduri cu centura cafenie. Eram Ikkyu, cu o treaptă sub cel mai scăzut grad de expert. Un diamant cafeniu pe partea dreaptă a pieptului, însemna Jiu-jitsu în japoneza, dar în realitate era atemiwaza, datorită tehnicii de lovire pe care o învăţasem mai multe meciuri.

Dar nu luptasem efectiv împotriva unui om, şi de atunci trecuseră cinci ani. Ştiam că-mi pierdusem forma, dar m-am străduit să-mi forţez mintea tsuki no kokoro, ca şi luna, reflectîndu-l în întregime pe Ontro.

Undeva, din trecut, o voce şopti: Hajime, începe.

Am luat neko-ashi-dachi, poziţia pisicii, iar ochii lui Ontro sclipiră ciudat. Se grăbi să-şi corecteze poziţia, şi atunci am sărit!

Singurul meu truc!

Piciorul stîng mi se întinse ca un arc şi la o înălţime de peste doi metri se intîlni cu falca bărbatului, în timp ce încerca să se retragă.

Capul îi zvîcni înapoi şi căzu. Un geamat stins îi ieşi de pe buze. „Asta a fost”, m-am gîndit. „Îmi pare rău, amice”.

În timp ce păşeam peste el, oarecum ameţit, mă înhăţă şi mă trase peste el.

Nu credeam că după lovitura primită mai avea forţă să ramînă conştient, cu atît mai puţin să se mişte. Nu dorisem să-l mai lovesc.

Îmi găsi beregata şi mi-o cuprinse cu braţul, înainte de a-mi da seama că acţiunea lui avea un scop.

„Nu! Nu se poate sfîrşi totul aşa!”

Simţeam o bară de oţel peste trahee şi carotidă. Am înşeles că era inconştient, iar acesta era doar un reflex întipărit în nenumăraţii ani de antrenament. Mai văzusem, odată, aşa ceva: în shiai. Bărbatul murise pentru că, deşi inconştient, continuase să lupte şi adversarul lui crezuse că nu lovise suficient. Aşa încît, a mai lovit.

Era însă ceva rar, extrem de rar!

L-am izbit cu coatele în coaste şi cu capul în faţă. Strînsoarea mai slăbi, dar nu suficient. Detestam să o fac, dar m-am întins şi i-am rupt degetul de la mînă.

Braţul căzu şi m-am eliberat.

Zăcea gîfîind, cu chipul crispat. Mi se rupea inima de uriaşul căzut apărîndu-şi poporul, religia, urmîndu-i sfatul. M-am blestemat aşa cum n-o făcusem niciodată, pentru că trecusem peste el, în loc să-l ocolesc.

Am traversat încăperea, spre grămăjoara mea de lucruri. M-am aşezat pe cutia proiectului şi am aprins o ţigară.

Nu puteam intra în Templu pînă nu-mi revenea suflul şi nu mă gîndeam la ce aveam să spun.

Cum să te adresezi unei rase care dorea să moară?

Deodată...

S-ar fi întîmplat? Ar fi mers? Dacă le citeam cartea Ecleziastului, dacă le citeam o operă literară mai măreaţă decît ceea ce scrisese vreodată Locar, la fel de sumbră şi de pesimistă, şi le arătam că rasa noastră continuase în ciuda condamnării vieţii de către un mare poet, dacă le arătam că deşărtăciunea de care îşi bătuse el joc, ne înălţase la ceruri, m-ar fi crezut oare? şi-ar fi schimbat voinţa?

Am aruncat ţigara, pe podea şi mi-am căutat caietul. Mă cuprindea o furie ciudată.

Am intrat în Templu pentru a predica Biblia Neagră a lui Gallinger, Cartea Vieţii.

Era linişte.

M’Cwyie citea din Locar, ţinînd în mîna dreaptă trandafirul ţinta tuturor privirilor.

Pînă cînd am intrat eu.

Pe podea stăteau sute de oameni cu picioarele goale. Am remarcat că cei cîţiva bărbaţi erau la fel de mici ca şi femeile.

Aveam cizmele în picioare. „Dă-i drumul”, m-am gîndit.

„Ori pierzi, ori cîştigi... totul!”

Înapoia lui M Cwyie, în semicerc, stăteau douăsprezece babe. Mamele.

„Pămîntul sterp, pîntecele uscate, atingerea focului.”“

Am înaintat spre masă.

- Dacă voi muriţi, am început să le vorbesc, vă condamnaţi poporul la a nu cunoaşte viaţa pe care aţi trăit-o voi: bucuriile, supărările, împlinirile... Nu este însă adevărat că toţi trebuie să moară Cei care spun asta - mint. Braxa ştie pentru că va da naştere unui copil...

Stăteau acolo, imobile ca şi Buda. M’Cwyie se retrăsese între ele.

- ...copilul meu! am continuat, întrebîndu-mă ce ar fi zis tata despre o asemenea predică.

Toate femeile suficient de tinere vor putea naşte copii.

Numai bărbaţii voştri sînt sterili... Iar dacă aţi permite doctorilor viitoarei expediţii să vă examineze, poate că şi bărbaţii vor putea fi ajutaţi. Şi dacă nu, vă veţi putea perpetua rasa cu bărbaţii de pe Pămînt

Poporul meu nu este unul neînsemnat, şi nici lumea mea. Acum mii de ani, un Locar al lumii noastre a scris o carte în care afirma contrariul: Vorbea ca şi Locar, dar noi n-am disperat, în ciuda molimelor, războaielor şi foametei. Nu am murit. Una cîte una am învins bolile, i-am hrănit pe cei înfometaţi, am luptat contra războaielor şi poate că le-am învins definitiv. Nu ştiu.

Am traversat milioane de kilometri de spaţiu. Am vizitat o altă lume. Iar Locar al nostru spusese: „*De ce să o faci? Oricum, totul este deşertăciune.*”

Iar secretul, am coborît eu tonul vocii de parcă citeam poezie, secretul este că avea dreptate. Există deşertăciune şi există mîndrie! Esenţa raţionalului este să atace întotdeauna proorocul, misticul, zeul. Blasfemia noastră ne-a făcut măreţi şi ne va susţine iar zeii ne-o admira pe furiş... Fară să huleşti, nu poţi rosti toate numele sacre ale omnului!

Transpirasem. M-am oprit, ameţit.

- Iata cartea Ecleziastului, am anunţat şi am început:

„*O, deşertăciune a deşertăciunilor*, zice Ecleziastul, *deşartăciune a deşertăciunilor; totul este deşertăciune! Ce folos are omul..*.”

Am observat-o pe Braxa în spate, tăcută şi concentrată.

M-am întrebat la ce se gîndea.

Şi înfăşuram orele nopţii, precum firele negre ale unei bobine.

Era tîrziu. Vorbisem pînă la ivirea zorilor şi continuam să vorbesc. Am terminat Ecleziastul şi am început Gallingerul.

Iar cînd am terminat, s-a lăsat tăcere.

Şirul de Bude nu se clintise toată noaptea. După o pauză lungă, M'Cwyie ridică mîna dreaptă. Una cîte una, Mamele făcură acelaşi lucru.

Ştiam ce însemna gestul.

Însernna: nu, nu mai, încetează şi opreşte-te.

Însemna că nu reuşisem.

Am ieşit încet din cameră şi m-am aşezat pe lucrurile mele.

Ontro dispăruse. Îmi părea bine că nu-l omorîsem.

După o mie de ani a intrat M'Cwyie.

- Misiunea ta s-a terminat, a rostit ea.

Nu m-am mişcat.

- Prorocirea s-a adeverit, a urmat ea. Poporul meu este în sărbătoare. Ai învins, om sfînt. Acum, părăseşte-ne.

Mintea îmi era aidoma unui balon desumflat. Am pompat niţel aer în ei.

- Nu sînt un om sfînt, am rostit. Sînt un poet de mîna a doua.

Mi-am aprins ultima ţigară. Apoi:

- Spune odată, ce prorocire?

- Făgăduinţa lui Locar, îmi răspunse ca şi cînd explicaţiile nu erau necesare, că un om sfînt vă veni din ceruri ca să ne salveze, în ultimele noastre ceasuri, cînd toate dansurile lui Locar s-au terminat. El va învinge Pumnul lui Malann şi ne va aduce viaţă.

- Cum?

- Aşa cum s-a întîmplat cu Braxa, şi adineauri în Templu.

- Adică?

- Ne-ai citit cuvintele lui, la fel de măreţe ca şi cele ale lui Locar. Ne-ai citit că „*nimic nu este nou sub soare*". Şi ai rîs de cuvintele lui în timp ce le citeai, şi ne-ai arătat un lucru nou.

Pe Marte nu a existat niciodată o floare, dar vom învăţa să le creştem.

Tu eşti Zeflemitorul Sfînt, încheie ea. Cel-Care-Trebuie-Să-

Rîdă-În-Templu, ai călcat, încălţat fiind, pe pardoseala sacră.

- Totuşi, aţi votat „nu”, am spus eu.

- Am votat să nu îndeplinim planul iniţial şi să lăsăm copilul Braxei să trăiască.

- Oh..

Ţigara îmi căzu dintre degete. Ce aproape fusese! Ce puţin ştiusem!

- Şi Braxa?

- Acum jumătate de Evoluţie, a fost aleasă să danseze... şi să te aştepte.

- Ea spunea că Ontro mă va opri.

M'Cwvie rămase o vreme tăcută.

- Braxa nu a crezut niciodată în profeţie. Ceva nu era în regulă cu ea. Fugise, temîndu-se de adevăr. Cînd ai vorbit în Templu şi noi am votat, atunci a ştiut.

- Atunci... nu mă iubeşte? Nu m-a iubit ?

- Îmi pare rău, Gallinger. A fost singura parte a misiunii şi pe care nu a îndeplinit-o.

- Misiunea, am repetat obosit...

Misiunemisiunemisiune! ! Tra-la-la!

- Îţi spune la revedere şi nu vrea să te mai vadă...

... şi nu-ţi vom uita niciodată învăţăturile, adăugă ea.

- Să nu le uitaţi, am rostit automat, înţelegînd brusc marele paradox ce zace în toate miracolele.

Nu credeam un singur cuvînt din evanghelia mea, nu crezusem niciodată.

M-am ridicat ca un om beat şi am murmurat:

- M'narra.

Am ieşit, intrînd în ultima mea zi pe Marte.

„Te-am învins, Malann... dar izbînda e a ta! Odihneşte-te pe patu-ţi înstelat. Lua-te-ar dracul”

Am lăsat jeepul acolo şi am plecat pe jos înspre Aspic, lăsînd în urma mea povara vieţii. M-am dus în cabină, am încuiat uşă şi am înghiţit patruzeci şi patru de somnifere.

* * *

Cînd m-am trezit, mă aflam în infirmerie şi eram viu.

Ridicîndu-mă încet şi tîrîndu-mă spre hublou, am simţit freamătul motoarelor.

Estompat, Marte era atîrnat deasupra mea ca un pîntec

umflat, care se topi, se revărsă şi îmi curse pe obraji.